

A Kiscelli Múzeum

Gink Károly fotói — Seenger Ervin írása

Az óbudai hegyek előterében fekvő kiscelli fennsíkon épült egykori trinitárius kolostor és templomegyüttes — a mai Kiscelli Múzeum — története a tizennyolcadik század első harmadában kezdődik. 1738-ban telepedtek meg a fennsíkon a fogolykiváltó trinitáriusok, majd hat év múlva, a Zichy grófok támogatásával kezdtek rendházuk építéséhez. Négy évtized múlva II. József a szerzetesrendet feloszlatta, a rendházat a templommal a katonai kincstárnak adta át.

Az épületkomplexust 1911-ben Schmidt Miksa műbútorgyáros a kincstártól megvásárolta, s múzeumszerűen elhelyezte benne bútormintaraktárát és egyéb gyűjteményeit. (Ezzel kapcsolatban meg kell cáfolnunk azt a sajnós eléggé elterjedt hiedelmet, amely szerint az ún. Mágnás Elza-gyilkosság itt történt volna, amint ezt néhány esetben még a sajtó is közölte. Schmidt M. nem lakott a „Schmidt-kastély”-ban, „Mágnás Elza”-t,

valódi nevén Turcsányi Erzsébetet pedig lakásán, a mai Bem rakpart és Ganz utca sarkán álló házban ölték meg 1914 januárjában.)

Schmidt végrendeletében a fővárosra hagyományozta az épületet, amelybe az 1907 óta a Városligetben működő Fővárosi Múzeum várostörténeti gyűjteményeivel (metset-, grafika-, fénykép-, iparművészeti, egyéb helytörténeti tárgycsoportokkal) a II. világháborút megelőző utolsó években át is költözött. Az ostrom alatt igen súlyosan megsérült épület fokozatos és részbeni helyreállítása után vált lehetővé kiállítások bemutatása.

A keleti szárnyban berendezett kiállítás a török korszak és a szabadságharc közötti várostörténet emlékeit mutatja be. Ehhez csatlakozik az északi szárny folyosóján a képzőművészeti alkotások csoportja a XIX. század második feléből (Benczúr Gyula, Stróbl Alajos stb.), majd a nyugati szárny folyosóján

és termeiben az 1900-tól napjainkig terjedő időszak jelentős mestereinek műveit láthatjuk, köztük Bernáth Aurél, Csók István, Czöbel Béla, Derkovits Gyula, Barcsay Jenő, Egyri József, Ferenczy Károly, Szőnyi István festményeit, Ferenczy Béni, Elekfy Jenő, Varga N. Lajos, Szalay Lajos grafikáit, Kerényi Jenő, Ferenczy Béni, Medgyessy Ferenc, Vilt Tibor, Somogyi József szobrait. Az északkeleti sarokteremben jelenleg Dési Huber István grafikáiból összeállított együttes szerepel.

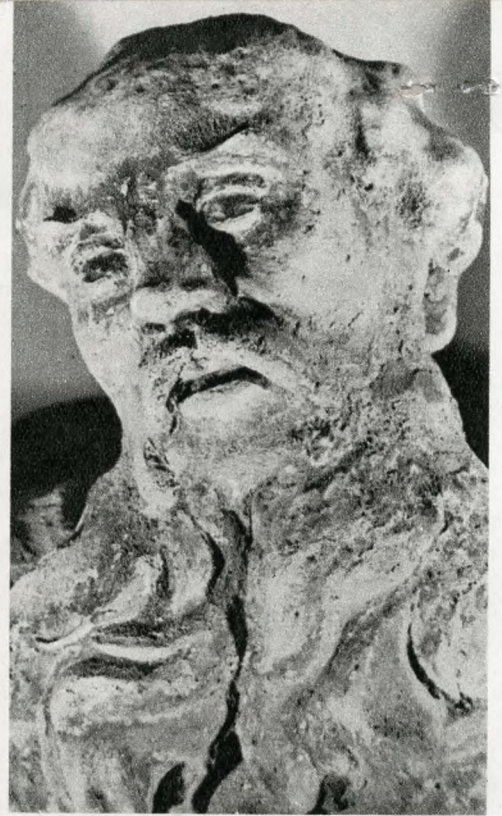
A földszinti csarnokban tekinthető meg a budai barokk szobrászat legszebb és legjelentősebb emlékcsoportja, a budavári Szentháromság-émlék eredeti alakjainak nagyrésze (1713). A volt sekrestyében pedig egy nyomdatörténeti kiállítást létesítettünk, benne a Landerer és Heckenast nyomdából származó sajtóval, amelyen 1848. március 15-én a Tizenkét pont és a Nemzeti dal első példányaikat nyomtatták.

Dési Huber István grafikai kiállításának részlete

Wéber Lénárd: Dávid király. Festett, aranyozott fa szobor a XVIII. sz. közepéről

A budai vár Szentháromság-emlékének egyik mellékalakja (1713)

Somogyi József: Éhség

Stróbl Alajos: Anyánk

Szentpéteri József: Lóverseny. Ezüst domborműpár a XIX. sz. első feléből

Részlet a múzeum XIX. századi
épület- és díszítő szobrászat kiállításából

